

[Vagn Bro.]

fælde med Hensyn til Strafskyldspørgsmaalets Fastslaaelse i det enkelte Tilfælde.

Dette uomtvistelige Forhold kan og maa der ikke ændres ved, fordi Domsforhandlingerne sker for en Ret med et lægt Element. Nævninger og Meddomsmænd har deres fuldkomne Ret til selvstændigt at veje Beviser op mod hinanden og kende skyldig eller ikke skyldig efter deres Samvittighed — det er netop derfor, vi har dem —, men de har ikke Lov til at lave om paa Loven. Hvor gled vi da hen? I Retning af Vilkaarlighed, der kunde staa Maal med tidligere Tidens under Enevælden, den Vilkaarlighed, man netop ved Grundloven ønskede at komme til Livs.

Loven maa i et Retssamfund gælde for alle, for Lægmand som for Jurister, lige indtil den Dag, da den af Lovgivningsmagten laves om. Nævningerne kan ikke lade Loven sove for en Dag. Det var det eneste Forsvar, som en Nævningeformand i en aaben og klar Barnemordssag havde for sin Afgørelse mod Loven, at man maatte kunne lade Loven sove for en Dag. Hvor tidt har ikke ærede Repræsentanter for den Side i Salen nærmest Ministerbænkene vendt sig mod fortidigt Styre, hvor de mægtige lod Loven sove for en Dag overfor en mægtig Mand i et særligt Forhold!

Vi maa fra vor Side hævde, at der maa kun dømmes efter Loven, og at Lighed for Loven maa være det afgørende. De ærede Nævninger har aflagt enten deres Ed eller deres højtidelige Løfte paa, at de samvittighedsfuldt vil besvare de Spørgsmaal, som vil blive dem forelagt, saaledes som de finder ret og sandt at være efter Sagens Bevisligheder. Medlidenhed kan de føle som alle andre Mennesker, men den kan og skal komme til Orde paa anden Maade, nemlig ved deres Anbefaling af Benaadning. Men Nævninger bør her erindre, at Benaadningsspørgsmaalet, som jo ikke tilkommer Dommerne, heller ikke tilkommer dem, det tilkommer den ansvarlige Regering.

Det ærede Medlem Hr. Hans Rasmussen fremførte til yderligere Forsvar for Nævningeinstitutionen, at der ogsaa kan fejles af juridiske Dommere. Det er fuldkommen rigtigt, der er ikke Tvivl om, at vi har set Eksempler paa det. Men det

forekommer mig rigtignok, at de fleste af de Eksempler, det ærede Medlem nævnte paa forskellige Afgørelser af juridiske Dommere, var i Forholdet mellem Underret og Appelret. Det er jo ganske givet, at i alle de Tilfælde, hvor der foreligger Tvivl med Hensyn til Skyldspørgsmaalet, med Hensyn til, om det skal være den ene eller den anden Lov, kommer der mange og store Forskelligheder frem; men det, som jeg taler om, er de Tilfælde, hvor Tvivlen ikke er til Stede, hvor der foreligger aldeles uomtvistelige Forhold, i flere Tilfælde endog underbygget med fuldkommen Tilstaaelse.

Saa skal jeg gerne føje til, at vi har haft en Straffelov, der er af den Beskaffenhed, at den i nogen Maade har kunnet underbygge Nævningernes Standpunkt. Nu faar vi en ændret Straffelov, og det har ogsaa været en af de væsentligste Bevæggrunde for mig til paa adskillige Punkter at gaa med til saadanne Straffesatser, som sket er.

Ligesom jeg slutter mig til Offentlighed, Mundtlighed og Bevisbedømmelsens Frihed og ogsaa i størst mulig Udstrækning til Umiddelbarheden, slutter jeg mig til Kravet om Lægmands Deltagelse i vigtigere Straffesager; men jeg foretrækker rigtignok den Form, der nu ogsaa er foreslaaet her — jeg tror ganske vist i for vidt et Omfang —, nemlig Meddomsinstitutionen. Jeg ønsker at tilbagevise, at dette ikke skulde være Udtryk for en frisindet og demokratisk Anskuelse. Jeg kan ikke indse, at dette, at vi slutter os til den Form, hvor Lægmandsrepræsentanterne ikke alene er med til at afgøre Skyldspørgsmaalet, men ogsaa Strafudmaalingen, med de Kauteler, der til begge Sider er taget, ikke skulde være et fuldt saa frisindet og demokratisk Standpunkt.

Jeg skal hertil kun føje den Bemærkning, at jeg vil haabe, at det skal kunne lykkes at faa indført en større Adgang for de enkelte Meddomsmænd til at dømme i flere Sager. Efter min Erfaring kommer man Gang efter Gang til at staa overfor Mennesker, der siger: Her kommer vi ind i disse store Omgivelser, og meget af vor Interesse er ikke henvendt paa det, der foregaar, men paa Omgivelserne. Selv om vi maaske her i denne Sal er vant til at